

відбувалися у відповідності із загальносвітовою хронологією розвитку людської цивілізації.

На початковому етапі своєї діяльності фіскальна адміністрація не мала спеціального функціонального визначення, її роль виконували органи князівської влади і старійшини сільських общин, які стягували державні податки у формі данини. Функціонування в Київській державі та удільних руських землях управлінської системи, заснованої на засадах феодалного кормління, забезпечувалося за рахунок поборів як із залежного, так і особисто вільного населення, проживаючого на територіях, підвладних князівським намісникам. Становлення інститутів сюзеренітету-васалітету серед панівної верстви руської людності виникло на основі збирання і розподілу данини, що того часу було характерним для усієї Європи.

Список використаних джерел:

1. Чехович В.А. Данина //Юридична енциклопедія. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 1999. – Т. 2. – С. 10.
2. Бачур Б.С. Институт земельных отношений в гражданском обычном праве Украины в X – середине XIX вв. (историко-правовой аспект). – Дисс... к.ю.н. – Одеса, 2004. – 205 с.
3. Линниченко И. Взаимные отношения Руси и Польши до половины XIV ст. – К., 1884. – Ч. I.
4. Музиченко П. Історія держави і права України. – К., 1999.
5. Історія держави і права України. У двох томах /За ред. В.Я.Тація, А.Й.Рогожина, В.Д.Гончаренка. – К., 2003.
6. Іванов В. Історія держави і права України. – К.: «Атіка», 2003. – 416 с.
7. Лановик Б.Д., Матисякевич З.М., Матейко Р.М. Економічна історія України і світу. – К.: Вікар, 1999.

Маловічко І.В.

аспірант,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ПОДОЛАННЯ ДИТЯЧОЇ БЕЗПРИТУЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Проблема дитячої безпритульності та бездоглядності існує досить давно і є найболючішою у сфері прав дитини. Причини виникнення і поширення цього явища багатоаспектні та мають комплексний характер, що обумовлений системою, економічних, правових соціально –

політичних умов функціонування держави, станом суспільної моралі та функціонуванням інституту сім'ї в суспільстві.

Причин поширення безпритульності, особливо у дитячому середовищі, є досить багато, але основним негативним явищем є «соціальне сирітство».

Дітей, які при живих батьках не мають необхідної опіки та виховання в сім'ях, незалежно від офіційно визнаного статусу, прийнято розглядати як «соціальних сиріт», фактично позбавлених батьківського піклування. Даний тип сирітства в Україні став досить поширеним явищем і дії держави, щодо боротьби із соціальним сирітством мають бути спрямовані не лише на подолання цього явища, але і на виявлення та усунення причини.

В Україні державна політика, що спрямована на подолання безпритульності та бездоглядності перебуває на шляху формування, а отже не можливо обійтися без дослідження, як історичного так і міжнародного досвіду. Тому актуальним є дослідження кращих методів здійснення цієї роботи в країнах Європи. Останніми роками політика держави, щодо соціального захисту безпритульних дітей почала ґрунтуватися на положеннях законів України «Про органи і служби у справи дітей та спеціальних установ для дітей», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про охорону дитинства», «Про основи соціального захисту бездомних осіб та безпритульних дітей» та діюча на підставі Указу Президента України Національна стратегія профілактики соціального сирітства на період до 2020 року. Але при наявності законодавчої бази механізм подолання дитячої безпритульності та бездоглядності є не ефективним і не досконалим.

Згідно з оцінками дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ, в 2011 році Україні кількість безпритульних дітей віком від 10 до 19 років становить 150 – 160 тисяч дітей, тоді як на 1 березня 2013 року кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні становить 94 тисячі, що загалом не рятує ситуацію. Варто зазначити, що точної кількості безпритульних та бездоглядних дітей визначити неможливо, оскільки вони постійно мігрують з одного регіону до іншого, і до звітності потрапляють ті діти, яких зареєструвала кримінальна міліція у справах неповнолітніх[1].

Найбільш активно проблемами безпритульності у світі займається міжнародний дитячий фонд ООН ЮНІСЕФ, що був створений 11 грудня 1946 року Генеральною Асамблеєю ООН з метою надання допомоги дітям, що постраждали в результаті Великої вітчизняної війни. Як зазначає К. Адріанов за роки свого існування ця система стала могутнім механізмом захисту прав дитини [2].

У 2010 році за оцінками ООН у світі нараховувалося 150 млн. безпритульних дітей у віці від 3 до 18 років, і тенденція до зростання їх

кількості зберігається. Приблизно 40% цих дітей не мають житла, а інші працюють на вулицях, щоб підтримати свої родини. Статистика щодо кількості безпритульних дітей та молоді у європейських країнах також невтішна. За результатами досліджень у Великій Британії кількість безпритульної молоді коливалася від 36 тис. до 52 тис. чоловік у віці від 16 до 24 років [3].

У Великій Британії кожного року близько 100 тис. дітей у віці до 11 років залишають домівки. У Франції щороку кількість молоді, яка залишає домівки становить 40 тис. чоловік. Для більшості європейських країн безпритульність, особливо серед дітей та молоді, пов'язана з міграційними тенденціями. Значну частину безпритульних дітей складають вихідці з Марокко Алжиру, Африки, Афганістану [5].

З метою вирішення проблеми безпритульності у світовій практиці реалізуються різні форми попереджувальної профілактичної роботи. Одним з напрямів профілактики, розповсюдженим у європейських країнах стало створення спеціалізованих реабілітаційних установ для дезадаптованих дітей і підлітків, які опинилися у кризовій ситуації. Важливим елементом загальної стратегії турботи про неповнолітніх є забезпечення належного місця проживання, здатного замінити родину. З цією метою у системі дитячих установ створена широка мережа притулків для дітей-сиріт і бездоглядних дітей, у яких роль вихователів виконують соціальні працівники. Ці установи функціонують на стаціонарній основі і виконують функції реабілітаційних центрів. Кожен центр функціонує за принципом хостела і розрахований на 8–10 дітей, що надає можливість застосовувати індивідуальний підхід до кожної дитини.

Заслуговує на увагу досвід Швеції. У Швеції система піклування про дітей пройшла у своєму розвитку два етапи: перший (40-80-ті рр. ХХ ст.) – закриття дитячих будинків; другий (90-ті роки) – введення сім'ї в установи догляду за дітьми. Роботу із закриття дитячих закладів проводив заклад « Барбюн Ско» (Стокгольм), який протягом багатьох десятиліть є ідеологічним центром розробки системи соціальної турботи про дітей, як у Швеції, так і у інших скандинавських країнах. Стратегія полягала в тому, що розробляючи і вживаючи заходи, необхідно поставити в центр уваги, не тільки дитину та її сім'ю, але і протистояти процесам, що впливають на ситуацію в родині [2].

У 1984 р. у зв'язку з зростанням злочинності серед неповнолітніх Муніципалітет Стокгольма прийняв рішення про створення і фінансування групи соціальної допомоги при відділі поліції Стокгольма у справах молоді. При Управлінні соціальними ресурсами Стокгольма була сформована спеціальна чергова молодіжна служба, що складається з двох груп, одна з яких здійснює оперативну роботу на вулицях у вечірній та нічний час і веде прийом відвідувачів з питань, що

стосуються підлітків групи ризику(токсикоманія, наркоманія, злочинність, проституція). Інша працює безпосередньо в поліцейському управлінні Стокгольма, зокрема, її співробітники допомагають неповнолітнім жертвам злочинів зважитися на дачу показань у поліції і суді.

У Великій Британії суди можуть винести рішення про обов'язкове відвідування батьками та дітьми відповідних центрів або закріплення за сім'єю (ідеться про проблемні сім'ї, де є ризику для дітей) соціального працівника. Існує в Англії такий тип дитячих установ, як будинки безпеки, в яких утримують дітей у «закритому» стані, тобто діти не мають права їх залишати. У такі будинки направляються діти, які становлять загрозу для себе або інших людей. Наприклад, дитина, яка втікає з дому настільки часто, що це становить загрозу для її життя, або ж дитина, що скоїла багато правопорушень. У цих будинках діти не утримуються тривалий час, їх туди направляють на короткий термін для реабілітації. Для України цей приклад може бути досить корисним, оскільки безпритульні діти, яких доставляють в притулки відкритого типу здебільшого досить легко мають можливість самовільно залишити його, що відповідно не впливає позитивно на майбутнє цієї дитини [5].

Найпопулярнішою формою повернення безпритульної дитини до сімейної форми проживання є фостерна сім'я – вона розглядається як прийомна сім'я, де виховується 80 % усіх дітей, які позбавлені батьківського піклування.

Таких соціальних інститутів існує два види: фостерне виховання дітей і приватна фостерна опіка. Перший вид забезпечує реалізацію всіх функцій щодо влаштування до біологічних родин або ж родин родичів. У разі неможливості процедури біологічного влаштування розглядається питання про проживання дитини в різного виду стаціонарних закладів – дитячі будинки, притулки. Другий вид фостерингу – це приватна домовленість між батьками та фостерними вихователями про опіку над дитиною, що здійснюється в будинку опікуна без залучення органу місцевої влади.

Таким чином, проблема дитячої безпритульності та бездоглядності є актуальною не лише для України, а й для інших країн, які є економічно розвинені. Механізми протидії дитячій безпритульності та бездоглядності мають відмінні шляхи реалізації в різних країнах, але всі вони мають єдину мету.

Список використаних джерел:

1. Горобець І. Європейський досвід запобігання та протидії дитячій безпритульності та бездоглядності / І. Горобець // Ефективність державного управління. – 2010. – Вип. 23. – С. 58-64.

2. Доля І. Подолання дитячої безпритульності: міжнародна та вітчизняна практика / І.Доля // Стратегічні пріоритети. – 2010. – № 1. – С. 55-59.
3. Кравчук Л.Ф. Зарубіжний досвід реалізації політики щодо дітей: пріоритетні напрямки провадження / Л.Ф. Кравчук // Зб. наук. праць. – 2011. – № 5. – С. 11-20.
4. Фролов А., Трушина Ю. История создания «детских деревень» семейного типа / Фролов А., Трушина Ю. // Социальная педагогика. – 2004. – № 1. – С. 29-31.
5. Козубовська І.В. Соціальна робота з дітьми та молоддю у Великобританії / І.В. Козубовська // Соціум. – 1998. – № 1. – С. 16-18.

Мацевич Й.О.

студентка,

Національний університет «Львівська політехніка»

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПРАВА ВІЙНИ У СТАРОДАВНЬОМУ СВІТІ

У стародавній період війни належали до основних форм міжнародного спілкування. У середовищі перших держав та державних утворень відбулося становлення міжнародно-правових звичаїв щодо процедури оголошення, ведення, закінчення війни [1, с. 15].

Війна є зіткненням між двома або більшою кількістю держав, що здійснюється ними за допомогою застосування власних збройних сил з метою перебороти одна одну та змусити переможену державу визнати умови миру, бажані переможцю [2, с. 230]. Не зважаючи на досить розвинену систему мирних засобів вирішення міжнародних конфліктів, що існувала в античному світі, слід визнати, що закони війни становили основу, ядро міжнародного права античної доби. Саме шляхом ведення безперервних воєн зав'язувалися у підсумку відносини між державами Стародавнього світу.

На думку О.В. Буткевич, війна в стародавній період мала характер тимчасового, а іноді крайнього засобу досягнення міжнародних інтересів. Звернення до воєн не виключалося, але воно не відігравало переважної ролі. Сила війни застосовувалася у двосторонніх відносинах [3, с. 395].

Війна була головним засобом ведення міжнародних відносин у Стародавньому світі. Так, римський політик і філософ Марк Тулій Цицерон (106 – 43 рр. до н.е.) визнавав існування права, що регулює відносини між народами, передусім, у контексті війни. «Існує навіть така річ, як право війни (jus bellicum)... умови присяги повинні часто додержуватися навіть щодо суперника...» [4, с. 34-40].